

Zawody prawnicze - Szwecja

W niniejszej części przedstawiono przegląd zawodów prawniczych w Szwecji.

[Prokuratorzy](#)

[Sędziowie](#)

[Adwokaci](#)

[Notariusze](#)

[Inne zawody prawnicze](#)

Zawody prawnicze – wstęp

Prokuratorzy

Organizacja

W skład służb prokuratorskich wchodzi: [szwedzka prokuratura](#) (Åklagarmyndigheten) oraz [Biuro ds. Przepływów Gospodarczych](#) (Ekobrottsmyndigheten). Oba organy bezpośrednio podlegają rządowi (Ministerstwu Sprawiedliwości). Na czele prokuratury stoi Prokurator Generalny (Riksåklagare), zaś na czele Biura ds. Przepływów Gospodarczych – Dyrektor Generalny. **Prokurator Generalny** jest najwyższym rangą prokuratorem w kraju, odpowiada za służby prokuratorskie oraz sprawuje nad nimi zwierzchnictwo.

Prokurator Generalny odpowiada za zmiany ram prawnych i funkcjonowanie [Sądu Najwyższego](#) oraz sprawuje funkcje administracyjne. **Prokuratorzy wyższego szczebla** (överåklagare) odpowiadają za poszczególne obszary działań służb prokuratorskich. Prokuratorów (åklagare) mianuje Prokurator Generalny. Prokuratura dzieli się na rejony, w których pracują **prokuratorzy rejonowi** (kammarråklagare). Niektórzy prokuratorzy rejonowi specjalizują się w określonych dziedzinach. Istnieją 32 prokuratury rejonowe, a także trzy prokuratury międzynarodowe i cztery prokuratury krajowe, które zajmują się ściśle określonymi rodzajami spraw. Na czele każdej prokuratury rejonowej stoi **prokurator naczelny** (chefsåklagare).

Wszyscy prokuratorzy w prokuraturze są całkowicie niezależni w podejmowaniu decyzji, co oznacza, że starsi prokuratorzy nie mogą wpływać na decyzje podejmowane przez podległych im prokuratorów w prowadzonych przez nich sprawach. Aby zostać prokuratorem, należy mieć obywatelstwo szwedzkie. Wymogiem zatrudnienia w charakterze prokuratora jest uzyskanie szwedzkiego dyplomu magistra prawa (*juristexamen*), odbycie praktycznego szkolenia prawniczego oraz przepracowanie dwóch lat jako urzędnik sądowy (*notarie*) w sądzie rejonowym (*tingsrätt*) lub sądzie administracyjnym (*länsrätt*). W pewnych okolicznościach szkolenie prawnicze w innym państwie skandynawskim może być uznane za równoważne z dyplomem magistra

prawa. Przyszli prokuratorzy muszą najpierw odbyć dziewięciomiesięczną **aplikację prokuratorскую**, w trakcie której pracują pod kierunkiem opiekuna. Następnie prokurator odbywa dwuletni staż prokuratorский, po ukończeniu którego zostaje mianowany prokuratorem rejonowym.

Istnieją trzy **ośrodki ds. rozwoju** prokuratury z siedzibą w Sztokholmie, Göteborgu i Malmö, którymi kieruje prokurator wyższego szczebla. Ich zadaniem jest prowadzenie prac metodologicznych nad poszczególnymi obszarami prawa karnego oraz przyczynianie się do zmian prawnych w tych obszarach, a także gromadzenie wiedzy w dziedzinach, którymi się zajmują. Ośrodki te prowadzą również czynności kontrolne: na przykład wszystkie zażalenia na postanowienia prokuratorów są rozpatrywane przez ośrodki ds. rozwoju.

Zadania i obowiązki

Prokurator ma **trzy podstawowe zadania**:

- prowadzenie dochodzeń w sprawach karnych;
- ustalanie, czy należy postawić zarzuty;
- występowanie w sądzie.

Prokurator sprawuje nadzór nad postępowaniem przygotowawczym w sprawach o przestępstwa inne niż wykroczenia, o popełnienie których podejrzewana jest określona osoba. Prokurator może też prowadzić postępowanie przygotowawcze w innych sprawach, jeśli zachodzą konkretne przesłanki. Jako osoba nadzorująca postępowanie przygotowawcze prokurator odpowiada za optymalne przeprowadzenie tego postępowania. W przypadku lżejszych przestępstw postępowanie przygotowawcze jest w całości prowadzone przez funkcjonariuszy policji.

W toku postępowania przygotowawczego prokuratora wspomaga policja. Prokurator sprawuje stały nadzór nad postępowaniem przygotowawczym i decyduje o tym, jakie środki dochodzeniowe zastosować i jakie postanowienia wydać. Po zakończeniu postępowania przygotowawczego prokurator decyduje o ewentualnym wniesieniu oskarżenia (dotyczy to również postępowania przygotowawczego prowadzonego przez policję).

Innym istotnym aspektem pracy prokuratora jest przygotowywanie spraw i występowanie w sądzie. Wydając postanowienie o przedstawieniu zarzutów i nadając przestępstwu określoną kwalifikację prawną, prokurator nakreśla ramy postępowania karnego w sądzie. Większość prokuratorów spędza w sądzie co najmniej jeden lub dwa dni w tygodniu.

Prokurator Generalny jest jedynym prokuratorem uprawnionym do wszczęcia i prowadzenia postępowania przed Sądem Najwyższym. Prokurator Generalny może jednak wskazać w Biurze Prokuratora Generalnego zastępcę prokuratora lub innego prokuratora w celu reprezentowania go przed Sądem Najwyższym.

Prawnicze bazy danych

Więcej informacji na temat prokuratorów można uzyskać na powszechnie dostępnej [stronie internetowej prokuratury](#).

Sędziowie

Organizacja

Sędziów mianowanych (*ordinarie domare*) powołuje rząd na zalecenie niezależnego państwowego organu doradczego – Rady ds. Kandydatów Sędziowskich (*Domarnämnden*). Co do zasady sędziego można złożyć z urzędu tylko w okolicznościach przewidzianych w szwedzkiej ustawie o rządzie (*regeringsformen*).

Aby zostać sędzią, należy mieć obywatelstwo szwedzkie. Aby zostać powołanym na urząd sędziego, należy uzyskać szwedzki dyplom magistra prawa. W pewnych okolicznościach szkolenie prawnicze w innym państwie skandynawskim może być uznane za równoważne z dyplomem magistra prawa. Większość sędziów mianowanych pracuje w charakterze sędziów sądów rejonowych lub sądów administracyjnych bądź też sędziów sądów apelacyjnych lub apelacyjnych sądów administracyjnych.

Przewodniczącego sądu apelacyjnego lub apelacyjnego sądu administracyjnego określa się mianem prezesa (*president*), zaś przewodniczącego sądu rejonowego lub administracyjnego mianem naczelnika (*lagman*). **Sędziowie** Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego zwani są „justitieråd”.

Wielu sędziów mianowanych przechodzi tradycyjną ścieżkę kariery, która obejmuje przepracowanie dwóch lat na stanowisku **urzędnika sądowego** w sądzie rejonowym lub administracyjnym, a następnie na stanowisku referenta (*fiskal*) w sądzie apelacyjnym (*hov rättsfiskal*) lub apelacyjnym sądzie administracyjnym (*kammarrättsfiskal*). Po przepracowaniu w tym sądzie co najmniej jednego roku, **aplikant sędziowski** musi przepracować co najmniej dwa lata na stanowisku referenta w sądzie rejonowym lub sądzie administracyjnym. Następnie przez co najmniej rok musi być zatrudniony na stanowisku asesora (*tilförordnad assessor*) sądu

apelacyjnego lub apelacyjnego sądu administracyjnego. Po pomyślnym przejściu i ukończeniu tego okresu, aplikant sędziowski zostaje mianowany na stanowisko asesora sądu apelacyjnego lub administracyjnego sądu apelacyjnego. Referenci i asesory sędziowscy są **sędziami niemianowanymi, którzy mogą** zasiadać w sądach. W sądach zatrudnieni są też liczni **prawnicy przygotowujący postępowanie pod względem formalnym (*beredningsjurister*)** oraz **sprawozdawcy (*föredragande*)**.

W sądach rejonowych, sądach apelacyjnych, sądach administracyjnych i administracyjnych sądach apelacyjnych zatrudnieni są też **ławnicy (*nämndemän*)**. Ławnicy są mianowani na okres czterech lat przez:

- radę gminy (*kommunfullmäktige*) w gminach leżących w obrębie właściwości miejscowej sądu rejonowego;
  - radę regionu (*landsting*) w regionach (*län*) leżących w obrębie właściwości sądu administracyjnego, administracyjnego sądu apelacyjnego lub sądu apelacyjnego.
- Podczas głosowań w czasie wyrokowania każdy ławnik dysponuje jednym głosem.

Prawnicze bazy danych

Więcej informacji na temat sędziów i ławników można uzyskać na [stronie internetowej szwedzkich sądów](#). Informacje dotyczące sędziów znajdują się również na [stronie internetowej Szwedzkiego Stowarzyszenia Sędziów](#).

Organizacja zawodów prawniczych: Prawnicy praktycy

Adwokaci

Na podstawie prawa szwedzkiego jedynie członkowie [Szwedzkiej Izby Adwokackiej](#) (Sveriges Advokatsamfund) są uprawnieni do posługiwania się tytułem **advokat** (*advokat*). Aby zostać **członkiem Izby**, należy:

- zamieszkiwać w Szwecji lub w innym państwie UE, EOG bądź Szwajcarii;
- zdać egzaminy uprawniające daną osobę do wykonywania zawodu sędziego – w Szwecji dyplom magistra prawa (*juris kandidatexamen*);
- posiadać trzyletnie odpowiednie doświadczenie zawodowe i wykonywać ten zawód w chwili ubiegania się o członkostwo w Izbie;
- ukończyć aplikację adwokacką prowadzoną przez Izbę, a następnie złożyć egzamin adwokacki;
- posiadać nieskazitelny charakter i inne predyspozycje umożliwiające pracę w charakterze adwokata;
- odrębnym zasadom podlegają osoby ubiegające się o członkostwo w Izbie pochodzące z innych państw UE, EOG lub Szwajcarii, które spełniają kryteria wpisania na listę adwokatów w swoich państwach pochodzenia;
- decyzję o przyjęciu w poczet członków podejmuje Rada Izby Adwokackiej;
- Szwedzka Izba Adwokacka powstała w 1887 r. z inicjatywy prywatnej i uzyskała oficjalny status w 1948 r. wraz z wejściem w życie obecnego kodeksu postępowania sądowego. Izba zrzesza obecnie ponad 4 700 członków;
- Izba działa na podstawie kodeksu postępowania sądowego i swojego statutu, który podlega zatwierdzeniu przez rząd. Izba, która jest podmiotem prawa prywatnego, ma następujące cele:
- utrzymywanie wysokich standardów etycznych i zawodowych związanych z wykonywaniem tego zawodu;
- monitorowanie zmian w prawie i wydawanie opinii w tym zakresie;
- zapewnianie ochrony ogólnych interesów zawodowych swoich członków oraz wspieranie harmonijnej współpracy między nimi.

Izba wykonuje też pewne zadania publiczne. Kodeks postępowania sądowego nakłada na Izbę pewne zadania administracyjne, co pozwala jej funkcjonować w charakterze organu władzy publicznej, przede wszystkim w kwestiach dyscyplinarnych.

Kierownictwo Izby dokłada starań, aby w razie potrzeby zapewnić obywatelom dostęp do fachowej pomocy prawnej. Zgodnie z kodeksem postępowania sądowego członkowie Izby mają obowiązek przestrzegać zasad etyki zawodowej. Członkowie podlegają też kompetencjom kontrolnym i nadzorczym Izby i Ministra Sprawiedliwości. Adwokaci podlegają nadzorowi Komisji Dyscyplinarnej Izby Adwokackiej. Jeżeli Komisja Dyscyplinarna uzna, że jakiś adwokat dopuścił się naruszenia zasad etyki zawodowej Izby, może ona nałożyć na tego członka Izby sankcje dyscyplinarne.

Prawnicze bazy danych

Więcej informacji można uzyskać na [stronie internetowej Szwedzkiej Izby Adwokackiej](#).

Pełnomocnicy / radcy prawni

W postępowaniu sądowym **pełnomocnik** nie musi być adwokatem; wystarczy, że sąd uzna, iż dana osoba nadaje się do pełnienia tej funkcji. Co do zasady na obrońców z urzędu wyznacza się jednak wyłącznie adwokatów.

Notariusze

Organizacja

W Szwecji **notariusz** (*notarius publicus*, zob. poniżej) jest jedynym zawodem prawniczym, w ramach którego wykonuje się funkcje notarialne.

Notariusze są powoływani przez **administracyjne rady regionów** (*länsstyrelsen*). Notariusz musi posiadać wykształcenie prawnicze, znać język szwedzki oraz spełniać inne kryteria.

Zadania i obowiązki

Prawnicze bazy danych

Nie istnieje publiczny rejestr ani strona internetowa tego zawodu.

Więcej informacji na temat notariuszy można jednak znaleźć na stronach internetowych niektórych rad regionów.

Zadaniem notariusza jest wspomaganie społeczeństwa w różnych kwestiach, takich jak:

- sprawdzanie wiarygodności podpisów, odpisów, tłumaczeń i innych informacji dotyczących treści danych dokumentów;
- w określonych sprawach występowanie w sądzie w charakterze świadka;
- sprawowanie nadzoru nad przebiegiem losowań;
- uczestniczenie w innych kontrolach i badaniach, a następnie sporządzanie sprawozdań z ich przebiegu;
- odbieranie oświadczeń dotyczących okoliczności natury prawnej lub gospodarczej, a następnie doręczanie ich osobom trzecim;
- potwierdzanie, że dany organ lub osoba trzecia są upoważnione do dokonywania określonych czynności;
- wydawanie zaświadczeń na podstawie Konwencji haskiej z dnia 5 października 1961 r. znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych (tzw. *apostille*).

Prawnicze bazy danych

Nie istnieje publiczny rejestr ani strona internetowa tego zawodu.

Więcej informacji na temat notariuszy można jednak znaleźć na stronach internetowych niektórych rad regionów.

Inne zawody prawnicze

 Szwedzka Służba Komornicza (Kronofogdemyndigheten) odpowiada m.in. za wykonywanie czynności egzekucyjnych. Służba zatrudnia **komorników** (*kronofogde*), którzy odpowiadają za to, by egzekucja odbywała się zgodnie z prawem. W Szwecji istnieje możliwość odbycia szkolenia, by zostać komornikiem. Aby zostać zakwalifikowanym na szkolenie, należy być obywatelem Szwecji, uzyskać dyplom magistra prawa lub porównywalne kwalifikacje oraz być wykwalifikowanym urzędnikiem sądowym (*notarie*). Istnieje również możliwość zwolnienia z wymogu posiadania kwalifikacji urzędnika sądowego w drodze odbycia wewnętrznego szkolenia (w szczegółowo określonym okresie) lub w drodze procedury absolutorium.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 20/02/2017